

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2520010254
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Kresl
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2520010254.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného Ing. Z. Z., PhD., pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 odsek 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany zo dňa 25.11.2020 č. k. OT/46/2020-85, na verejnom zasadnutí konanom dňa 02.11.2021 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného Ing. Z. Z., PhD., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Piešťany zo dňa 25.11.2020 č. k. OT/46/2020-85 bol obžalovaný Ing. Z. Z., PhD., nar. XX.XX.XXXX v S. C., trvale bytom C. - E. N., Z. XXXX/XA, uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 odsek 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 07.10.2020 v čase o 14:30 hod. na diaľnici D1 km 80,0 smer Bratislava, kataster obce S., viedol ako vodič motorové vozidlo značky VW Passat, evidenčného čísla BL-736ZR, pričom ohrozoval ostatných účastníkov cestnej premávky jazdou z ľavého do pravého cestného pruhu, hoci vedel, že pred jazdou požil alkohol, pričom pri kontrole na zistenie alkoholu v dychu mu prístrojom AlcoQuant 6020 plus, evidenčné číslo A409692 bola nameraná v čase o 14:40 hod. hodnota 1,16 mg/l, teda 2,42 promile alkoholu v dychu a v čase o 15:02 hod. hodnota 1,20 mg/l, teda 2,50 promile alkoholu v dychu.

Za tento skutok okresný súd uložil obžalovanému podľa § 289 odsek 1 Trestného zákona s použitím § 36 písmeno l), písmeno n) Trestného zákona, § 38 odsek 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) mesiace. Podľa § 49 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil. Okresný súd podľa § 50 odsek 1 Trestného zákona obžalovanému určil skúšobnú dobu vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov.

Okresný súd zároveň podľa § 61 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona obžalovanému uložil trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 3 (tri) roky a 6 (šesť) mesiacov.

Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu č. I. 85-90 spisu.

Z obsahu spisu vyplýva, že prokurátorka Okresnej prokuratúry Piešťany podala pod č. Pv 563/20/2204 na Okresný súd Piešťany dňa 09.10.2020 obžalobu na Ing. Z. Z., PhD. za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 odsek 1 Trestného zákona na skutkovom základe obžaloby.

Okresný súd vo veci dňa 09.10.2020 vydal trestný rozkaz, ktorý bol obžalovanému doručený dňa 09.10.2020, a voči ktorému obžalovaný podal odpor.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 25.11.2020 po zákonom poučení urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. V dôsledku vyhlásenia o vine okresný súd rozhodol o tom, že vykoná dokazovanie len vo vzťahu k výroku o treste. Okresný súd následne vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného a oboznámením listinných dôkazov (evidenčnej karty obžalovaného ako vodiča, odpisom RT, oboznámením lekárskej správy z psychiatrickej ambulancie MUDr. Z. K.).

Vo vzťahu k uloženiu trestu okresný súd zistil, že obžalovaný v registri trestov nemá žiadny záznam. V prípade obžalovaného okresný súd vyhodnotil dve poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. l) Trestného zákona (priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval) a podľa § 36 písmeno n) Trestného zákona (napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom) a nevhliadol žiadnu priťažujúcu okolnosť. Preto v zmysle § 38 odsek 3 Trestného zákona znižoval dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu. Okresný súd tak ukladal trest v sadzbe do 8 mesiacov, pričom obžalovanému uložil trest v dolnej polovici takto určenej sadzby v trvaní 3 mesiace. K ukladaniu trestu v dolnej hranici trestnej sadzby súd pristúpil z dôvodu, že obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný a posledných 6 rokov nemal žiadne priestupky v doprave. Vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný doposiaľ nebol súdne trestaný, mal okresný súd za to, že nie je pre nápravu obžalovaného výkon trestu odňatia slobody nevyhnutný a preto obžalovanému uložený trest odňatia slobody podmienčne odložil a zároveň určil skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Popri treste odňatia slobody okresný súd uložil obžalovanému aj trest zákazu činnosti, nakoľko v danom prípade sa obžalovaný dopustil úmyselného prečinu v súvislosti s vedením motorového vozidla tým, že požil v priebehu služobnej cesty nárazovo väčšie množstvo alkoholu a následne viedol motorové vozidlo po diaľnici, kde bezprostredne ohrozoval ostatných účastníkov cestnej premávky. Keďže obžalovaný spáchal skutok v poobedňajších hodinách a na diaľnici, kde je pohyb vozidiel v danom čase veľmi intenzívny a vozidlá sa pohybujú vysokou rýchlosťou, miera ohrozenia konaním obžalovaného ostatných účastníkov cestnej premávky bola značne vysoká, preto okresný súd ukladal prísnejší trest zákazu činnosti v trvaní 3 roky a 6 mesiacov, ktorý považoval za dostatočný.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote čo do výroku o treste podal obžalovaný odvolanie (č. l. 92 spisu), ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Róberta Kesslera (č. l. 93-95 spisu).

Obžalovaný v odvolaní namietá výlučne uloženie trestu zákazu činnosti vo výmere 3 roky a 6 mesiacov, pričom uvádza, že odkedy je držiteľom vodičského oprávnenia mu boli uložené len 2 pokuty za priestupky v doprave. Obžalovaný žiada zohľadniť aj poľahčujúcu okolnosť, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život. Nestotožňuje sa s tvrdením okresného súdu v tom smere, že obžalovaný býva v C., kde sa môže uplatniť aj bez vodičského oprávnenia resp. že môže využiť mestskú dopravu, nakoľko už niekoľko rokov žije v M. F.. To, že bol pred 17 rokmi na liečení uviedol dobrovoľne a v dobrej viere, preto je toho názoru, že by táto skutočnosť nemala byť obrátená proti nemu. Záverom žiada odvolací súd, aby zmenil napadnuté rozhodnutie okresného súdu tak, že mu uloží trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 24 mesiacov.

Krajský súd vo veci vykonal verejné zasadnutie dňa 02.11.2021 za prítomnosti zástupcu Krajskej prokuratúry v Trnave, obžalovaného a jeho obhajcu, na ktorom oboznámil prítomných s napadnutým rozsudkom, odvolaním obžalovaného, odpisom registra trestov ako aj podstatným obsahom spisu. Zástupca Krajskej prokuratúry v Trnave uviedol, že namietaný trest zákazu činnosti považuje za primeraný a z týchto dôvodov navrhol, aby bolo odvolanie obžalovaného zamietnuté ako nedôvodné. Obhajca obžalovaného zotrval na podanom návrhu. Obžalovaný uviedol, že skutok ktorý spravil aj oľutoval a určite ho bude ľutovať do konca života, bol to skrat a zlyhanie. Vzhľadom na to, že sa chce plnohodnotne vrátiť do pracovného života, potrebuje vodičský preukaz a to vzhľadom na charakter práce, ktorú aj v minulosti vykonával, a to aj s prihliadnutím na to, že býva v M. F. a pracovné ponuky sú väčšinou v C.. Teraz síce pracuje na pozícii kde nie je potrebný vodičský preukaz, ale v prípade keď mu vrátia vodičský preukaz môže získať lepšiu prácu, z tohto dôvodu mu vodičský preukaz veľmi chýba.

Podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku, preskúma

zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku, event. napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 Trestného poriadku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky pre jeho zamietnutie v zmysle § 319 Trestného poriadku.

Odvolací súd sa s rozhodnutím okresného súdu stotožňuje, plne naň odkazuje a v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakovane vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal. (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018)

Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Trest (a osobitne trest odňatia slobody) ako sankcia predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Predpokladom účinnej ochrany spoločnosti, teda účinnosti generálnej a individuálnej prevencie, je adekvátnosť trestu za spáchaný trestný čin. Teoretické východiská penológie poukazujú na potrebu zvoliť optimálnu mieru represie, keďže ani príliš mierny, ani príliš prísny trest podľa nej nepôsobia výchovne, ale práve naopak, pôsobia demoralizujúco, zároveň varujú pred tzv. exemplárnym trestaním spočívajúcim v tom, že sa konkrétna prísnosť trestu neodôvodňuje hľadiskom individuálnej prevencie, ale potrebou odstrániť verejnosť ustanovením prehnane prísnych trestov, kde je zintenzívnením represie potlačený moment prevencie. Trestné konanie má sledovať rovnako preventívny a resocializačný cieľ, má totiž prispieť k polepšeniu a náprave páchatel'a. Cieľom trestného konania má byť dosiahnutie toho, aby obvinený páchatel' zaujal ku spáchaniu trestného činu sebakritický a kajúcny postoj, ktorý sľubuje možnosť jeho nápravy.

Zdôrazniť treba tiež, že nielen samotná Ústava SR ako základný zákon štátu v čl. 16 ods. 2 („Nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu a trestu.“), ale aj Dohovor o ochrane ľudských práv v čl. 6 („Právo na spravodlivé súdne konanie“) a tiež Charta základných práv EÚ v čl. 4 („Zákaz mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu“) a tiež čl. 49 ods. 3, v ktorom sú zakotvené zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, ktoré v sebe zahŕňajú bezpodmienečne právo každého človeka na primeraný trest a akýkoľvek zákaz neľudského a ponižujúceho zaobchádzania a ukladania trestov, ktoré v sebe zahŕňa aj zákaz ukladania nehumánnych a neprimeraných trestov. Páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou, zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, v žiadnom ohľade nemôže trest prevažovať toto bezprávie. (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 4To/2/2013 zo 16. apríla 2013)

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatel'ov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému

postupu súdu pri rozhodovaní o treste (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

Odvolací súd konštatuje, že okresný súd v záujme náležitého zistenia skutkového stavu veci vykonal všetky dôkazy, ktoré mal k dispozícii, a to pri uplatnení všetkých základných zásad, ktoré trestný proces upravujú. Zároveň trest uložený obžalovanému považuje odvolací súd za primeraný, zákonný a spravodlivý. Pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku, tento zodpovedá zákonným požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 168 Trestného poriadku a odvolací súd sa bez výhrad s týmto odôvodnením stotožňuje a odkazuje naň. Na skonštatovanie správnosti odvolací súd uvádza nasledovné:

Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že obžalovaný napadol rozsudok okresného súdu výlučne čo do výroku o treste, preto predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozsudku vo vzťahu k tomuto výroku. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že obžalovaný urobil na hlavnom pojednávaní dňa 25.11.2020 vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku o tom, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý sa mu kládol za vinu, preto okresný súd so súhlasom okresného prokurátora vyhlásenie obžalovaného prijal. Pretože inštitút uznania viny svojou povahou vylučuje preskúmanie skutkového stavu konštatovaného výkonom obžaloby a obžalobou určenej právnej kvalifikácie po prijatí vyhlásenia obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, odvolací súd nemohol preskúmať tento výrok z hľadiska jeho zákonnosti a odôvodnenosti. Proti výroku o vine v tomto prípade teda odvolanie ako opravný prostriedok nie je prípustné, tento výrok je právoplatný. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 2To/5/2011 zo 7. februára 2012)

Okresný súd u obžalovaného správne vzhladol dve poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l) a písm. n) Trestného zákona, nakoľko obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a tento úprimne oľutoval a aj napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti, nakoľko už v prípravnom konaní ku skutku vypovedal, tento podrobne opísal a na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine a zároveň nevzhladol žiadnu priťažujúcu okolnosť. Preto u obžalovaného v zmysle § 38 ods. 3 Trestného zákona okresný súd správne znížil dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu. V rámci takto upravenej trestnej sadzby okresný súd prihliadol na okolnosti spáchaného skutku, ako aj okolnosti na strane páchatela. Súd tak ukladal trest v sadzbe do 8 mesiacov, pričom obžalovanému uložil trest v dolnej polovici takto určenej sadzby v trvaní 3 mesiace. Uložený trest odňatia slobody okresný súd podmienene odložil podľa § 49 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona, pričom súčasne určil skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov, pričom takto určenú skúšobnú dobu pri dolnej hranici zákonnej výmery považuje aj odvolací súd za dostatočnú aj s ohľadom na okolnosti skutku. Podľa názoru odvolacieho súdu správny a zákonný je aj postup okresného súdu, ktorým zároveň uložil obžalovanému trest zákazu činnosti vo výmere 3 roky a 6 mesiacov.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy a v neposlednom rade aj poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, vychádzal aj odvolací súd zo zásady, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie (zabráneniu v trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu-rehabilitácia) a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie (výchovné pôsobenie trestu na ostatných členov spoločnosti). Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela (retribúcia).

V súvislosti s odvolaním obžalovaného, ktorým sa obžalovaný domáhal zmiernenia trestu zákazu činnosti a uloženia toho trestu v trvaní 24 mesiacov, odvolací súd dodáva nasledovné.

Trest zákazu činnosti, ukladaný v súvislosti s trestnými činmi v doprave, je svojou povahou trestom viac preventívnym než represívnym. Má ochrániť spoločnosť pred tými, ktorí riadenie motorového vozidla nezvládli a v príčinnej súvislosti s tým inému ublížili na zdraví alebo spôsobili smrť, či už z dôvodu svojho opakovaného ľahkovážneho alebo arogantného prístupu k tejto činnosti, z dôvodu zjavne nedostatočnej skúsenosti s riadením motorového vozidla, z dôvodu ignorovania skôr uloženého trestu zákazu činnosti, z dôvodu požitia alkoholu alebo iných návykových látok pred jazdou alebo z iných

relevantných dôvodov. Pri úvahách, či páchatelovi trestného činu trest zákazu činnosti uložiť alebo nie, by teda súd mal zohľadňovať najmä to, či možno počas doby trvania zákazu činnosti riadenia motorového vozidla dôvodne očakávať dosiahnutie vyššej ochrany spoločnosti pred týmto konkrétnym páchatelom trestného činu oproti stavu, aký by tu bol v prípade neuloženia tohto trestu.

Obžalovaný si totiž doposiaľ evidentne neuvedomil závažnosť svojho konania, teda aké závažné následky (na živote, zdraví ako i majetku) môže vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu spôsobiť, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že motorové vozidlo viedol v stave ťažkej opitosti, kedy mu bola nameraná v čase o 14:40 hod hodnota 2,42 promile alkoholu v dychu a v čase o 15:02 hod. hodnota 2,50 promile alkoholu v dychu. Pre dôsledné splnenie účelu trestu je preto nutné zbaviť obžalovaného možnosti viesť motorové vozidlá na primeranú dobu, ktorá odpovedá závažnosti posudzovaného konania a miere následkov tohto konania. Práve trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá patrí medzi najúčinnnejšie sankčné prostriedky ochrany bezpečnosti cestnej premávky. Súdny nedisponujú žiadnou „tabuľkou“ alebo „stupnicou“, podľa ktorej by mali určovať dĺžku trestu zákazu činnosti v závislosti od množstva nameraného etanolu na liter vydychovaného vzduchu resp. od množstva alkoholu v krvi páchatel'a trestného činu, ale určujú dĺžku trestu zákazu činnosti v súlade s ustanovením § 34 ods. 4 Trestného zákona. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že spodná hranica pre uloženie trestu zákazu činnosti je jeden rok. Okresný súd však obžalovanému uložil trest zákazu činnosti o dva a pol roka dlhší, ako je spodná hranica vymedzená Trestným zákonom a to s ohľadom na vysokú mieru ohrozenia ostatných účastníkov cestnej premávky konaním obžalovaného.

Z registra trestov vyplýva, že obžalovaného nemožno považovať za kriminálne závadovú osobu, avšak v tejto súvislosti nemožno opomenúť, že závažnosť stíhaného prečinu je vyjadrená hlavne množstvom nameraného alkoholu v dychu obžalovaného a skutočnosťou, že v takom stave ťažkej opitosti viedol motorové vozidlo na diaľnici. S ohľadom na uvedené preto pri preskúmaní výroku o treste zákazu činnosti napadnutého rozsudku krajský súd nezistil žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by bolo možné považovať výmeru tohto druhu trestu za neprimeranú.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 170 ods. 6 Trestného poriadku a tiež § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.